ઇસ્લામે મહિલાઓનું સન્માન કેવી રીતે કર્યું?

ઇસ્લામે અન્ય ધર્મોથી વિપરીત, આદમના પાપ માટે તેણીને નિર્દોષ ગણીને અને તેણીને ઉચ્ચ સન્માનમાં રાખીને સ્ત્રીનું સન્માન કર્યું છે.

ઇસ્લામમાં, પાલનહારે આદમને માફ કર્યો અને આપણને શીખવ્યું કે જયારે આપણે જીવનભર પાપ કર્યું હોય ત્યારે તેની પાસે કેવી રીતે પાછા ફરવું. અલ્લાહ તઆલાએ કહ્યું:

"પછી આદમે પોતાના પાલનહાર પાસેથી કેટલાક શબ્દો શીખી, તૌબા કરી, તો અલ્લાહ તઆલાએ તેઓની તૌબા કબુલ કરી, નિઃશંક તે જ તૌબા કબુલ કરનાર અને અત્યંત દયાળુ છે" [૨૧૩]. (અલ્ બકરહ: ૩૭).

મરિયમ, ઇસાની માતા એકમાત્ર મહિલા છે જેમનું નામ પવિત્ર કુરઆનમાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યું છે.

કુરઆનમાં ઉલ્લેખ કરેલી ઘણી વાર્તાઓમાં મહિલાએ મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવી હતી. તેનું ઉદાહરણ છે, સબાની રાણી બિલ્કીસ અને પ્રોફેટ સુલેમાન સાથેની તેણીની વાર્તા જે પાલનહાર પર ઈમાન અને ઇસ્લામ સ્વીકારીને સમાપ્ત થઈ, જેમકે કુરઆનમાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો: "મેં જોયું કે તેમની બાદશાહત એક સ્ત્રી કરી રહી છે, જેને દરેક પ્રકારની વસ્તુઓ માંથી કંઇક આપવામાં આવ્યું છે અને તેનું સિંહાસન પણ ખૂબ જ જબરદસ્ત છે" [૨૧૪]. (અન્ નમલ: ૨૩).

ઈસ્લામનો ઈતિહાસ આપણને બતાવે છે કે પ્રોફેટ મુહમ્મદે ઘણી પરિસ્થિતિઓમાં મહિલાઓની સલાહ લીધી અને તેમના મંતવ્યો લીધા, મહિલાઓને પણ પુરૂષો તરીકે મસ્જિદોમાં જવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી, જો કે તેઓ શિષ્ટાચારનું પાલન કરે છે, તે જાણીને કે તેના માટે તેના ઘરમાં ઈબાદત કરવી વધુ સારું છે. સ્ત્રીઓ યુદ્ધોમાં પુરુષો સાથે ભાગ લેતી હતી અને નર્સિંગ બાબતોમાં મદદ કરતી હતી. તે વ્યાપારી વ્યવહારોમાં પણ સામેલ હતી અને શિક્ષણ અને જ્ઞાનના ક્ષેત્રોમાં સ્પર્ધા કરતી હતી.

પ્રાચીન આરબ સંસ્કૃતિઓની તુલનામાં ઇસ્લામે મહિલાઓની સ્થિતિમાં ઘણો સુધારો કર્યો છે, કારણ કે તેણે સ્ત્રી ભ્રૂણ હત્યા પર પ્રતિબંધ મૂક્યો હતો અને મહિલાઓને સ્વતંત્ર વ્યક્તિત્વ બનાવ્યું હતું. તેણે લગ્નના સંબંધમાં કરારની બાબતો પણ ગોઠવી હતી, કારણ કે તેણે દહેજના મહિલાઓના અધિકારને જાળવી રાખ્યો હતો, અને તેમના અધિકારોની ખાતરી આપી હતી. વારસો અને ખાનગી મિલકતનો તેમનો અધિકાર અને તેમના પોતાના નાણાંનું સંચાલન.

અલ્લાહના રસૂલ ﷺએ કહ્યું: " સંપૂર્ણ મોમિન તે છે, જેની પાસે શ્રેષ્ઠ અખલાક (નૈતિકતા) છે, અને તમારામાં શ્રેષ્ઠ તે છે ,જેઓ તેમની પત્નીઓ માટે શ્રેષ્ઠ છે" [215]. આ હદીષને ઈમામ

તિર્મિઝીએ રિવાયત કરી છે.

"નિ:શંક મુસલમાન પુરુષ અને સ્ત્રીઓ, ઈમાનવાળા પુરુષ અને સ્ત્રીઓ, આજ્ઞાકારી પુરુષ અને સ્ત્રીઓ, સાચું બોલનાર પુરુષ અને સ્ત્રીઓ, સબર કરનાર પુરુષ અને સ્ત્રીઓ, આજીજી કરનારા પુરુષ અને સ્ત્રીઓ, સદકો કરનારા પુરુષ અને સ્ત્રીઓ, રોઝો રાખનારા પુરુષ અને સ્ત્રીઓ, પોતાના ગુપ્તાંગની હિફાજત કરનાર પુરુષ અને સ્ત્રીઓ અને અલ્લાહને વધુ યાદ કરનાર પુરુષ અને સ્ત્રીઓ, આ (બધા) માટે અલ્લાહ તઆલાએ માફી અને ખૂબ જ મોટું વળતર તૈયાર કરી રાખ્યું છે" [૨૧૬]. (અલ્ અહઝાબ : ૩૫).

"હે ઇમાનવાળાઓ ! તમારા માટે યોગ્ય નથી કે બળજબરીથી સ્ત્રીઓના વારસદાર બની બેસો, અને ન તો એટલા માટે રોકી રાખો કે જે માલ (મહેરનો હક) વગેરે તમે તેણીઓને આપી ચુક્યા છો તેનો થોડોક ભાગ લઈ લો, હાં એ આ અલગ વાત છે કે તેણીઓ ખુલ્લી બુરાઇ અથવા અશ્લિલ કાર્ય કરે, તેણીઓ સાથે ઉત્તમ તરીકાથી વર્તન કરો ભલેને તમે તેણીઓને પસંદ ન કરો, પરંતુ શક્ય છે કે તમે કોઇ વસ્તુને ખરાબ સમજો અને અલ્લાહ તઆલાએ તેમાં ઘણી જ ભલાઇ મૂકી હોય" [૨૧૭]. (અન્ નિસા : ૧૯).

"હે લોકો ! પોતાના તે પાલનહારથી ડરતા રહો, જેણે તમને એક જીવ વડે પેદા કર્યા અને તેનાથી તેની પત્નિને પેદા કરી તે બન્ને વડે (દુનિયામાં) ઘણા પૂરૂષો અને સ્ત્રીઓને ફેલાવી દીધા, તે અલ્લાહથી ડરો જેનું નામ લઇ એક બીજાથી માંગો છો અને સબંધો તોડવાથી બચો, નિંશંક અલ્લાહ તઆલા તમારી દેખરેખ કરી રહ્યો છે. [૨૧૮]. (અન્ નિસા: ૧).

"જે વ્યક્તિ પણ નેક કાર્ય કરે, પછી તે પુરુષ હોય કે સ્ત્રી હોય, શરત એ કે તે મોમિન હોવા જોઈએ, તો અમે તેમને ખરેખર અત્યંત શ્રેષ્ઠ જીવન આપીશું અને આખિરતમાં તેમના સત્કાર્યોનો ઉત્તમ બદલો પણ તેમને જરૂર આપીશું" [૨૧૯]. (અન્ નહલ: ૯૭).

"...તે તમારો પોશાક છે અને તમે તેણીઓનો પોશાક છો.." [૨૨૦]. (અલ્ બકરહ :187).

"અને તેની નિશાનીઓ માંથી છે કે તમારા માંથી જ તમારી પત્નીઓનું સર્જન કર્યું, જેથી તમે તેમના દ્વારા શાંતિ મેળવો, તેણે તમારી વચ્ચે પ્યાર અને સહાનુભૂતિ મૂકી દીધી, ખરેખર ચિંતન કરનારાઓ માટે આમાં ઘણી નિશાનીઓ છે" [૨૨૧]. [અર્ રુમ: ૨૧].

"અને (હે પયગંબર) તમને લોકો સ્ત્રીઓ વિશે ફતવો પુછી રહ્યાં છે , તમે તેમને કહી દો કે અલ્લાહ પોતે તેણીઓ વિશે ફતવો આપી રહ્યો છે. અને તે વિશે પણ (ફતવો આપી રહ્યો છે) જે અનાથ સ્ત્રીઓ વિશે આ કિતાબમાં (કુરઆન)માં પહેલાથી જ તમને વર્ણન કરી ચુક્યા છે, જેમના નક્કી કરેલ અધિકારો તમે આપતા નથી, (વિરાસતનો માલ વગેરે) અને તેમની સાથે લગ્ન કરવાની ઈચ્છા રાખો છો. અને તે બાળકો વિશે પણ (ફતવો આપી રહ્યો છે) જે અશક્ત છે, એવી જ રીતે અલ્લાહ તમને એ પણ આદેશ આપી રહ્યો છે કે તમે અનાથ સાથે ન્યાય કરતા રહો અને જે ભલાઈનું કામ તમે કરો છો અલ્લાહ તેને ખૂબ સારી રીતે જાણે છે (૧૨૭) "જો કોઇ સ્ત્રીને પોતાના

પતિ વિશે દુર્વ્યવહાર અને લાપરવાહીનો ભય હોય તો બન્ને અંદરોઅંદર જે સુલેહ કરી લે તેમાં કોઇના પર કોઇ ગુનોહ નથી, સુલેહ ઘણી જ ઉત્તમ વસ્તુ છે, લાલચ દરેક જીવમાં દાખલ કરી દેવામાં આવી છે, જો તમે સદ્વ્યવહાર કરો અને ડરવા લાગો, તો તમે જે કરી રહ્યા છો તેને અલ્લાહ તઆલા પૂરી રીતે જાણવાવાળો છે" [૧૨૮]. (અન્ નિસા: ૧૨૭-૧૨૮).

અલ્લાહ તઆલાએ પુરુષોને સ્ત્રીઓ પર ખર્ચ કરવા અને તેમની મિલકતોને સાચવવાનો આદેશ આપ્યો છે, અને સ્ત્રીઓને કુટુંબ પ્રત્યેની તમામ નાણાકીય જવાબદારીઓમાંથી મુક્તિ આપી છે, ઇસ્લામે સ્ત્રીની ઓળખ અને વ્યક્તિત્વ પણ સાચવ્યું છે કારણ કે તેણે લગ્ન કર્યા પછી પણ તેણીનું કુટુંબનું નામ રાખવાની છૂટ આપી છે.

ઇસ્લામ વિશે સવાલ અને જવાબ
المصدر: https://nwahy.com/qa-islam/gu/91/
Arabic المصدر: https://nwahy.com/qa-islam/ar/91/
Thursday 21st of May 2026 11:10:19 PM